vérengzés közbiztonsági állapotunkra, mely pedig mindig elég kedvezőnek állíttatik.

Különfélék.

— Másfél millió ellopva. Cherzonból, Oroszországból távirják, hogy az ottani közpénztárból másfél millió rubelt loptak el olyanformán, hogy 15 ölnyi hosszuságban alásták a padlót.

— A leányok kiképeztetésére Oxfordban, Angliában, egyetemet állítanak föl.

— A chili és perui hadihajók közt ismét csata volt a tengeren.

— Lázadás tört ki Siciliában a kenyér drágasága folytán. A polgárok és katonaság közt összeütközések is történtek.

— Az ausztraliai kiállítás előmozditására az amerikai kongresszus 20 ezer dollárt szavazott meg.

— A villám beütött Philadelphiában egy olajgyárban, s ennek folytán borzasztó tüzvész dühöngött a városban.

— A debreczeni piaczról. (Hivatalos jegyzet.) 1879. junius 17-én. Első és felső árak. Egy hektoliter buza 5.70—6.84 kr, kétszeres 4.24—5.22 kr, rozs 3.26—3.58 kr, árpa 2.94—3.26 kr, zab 2.12—2.44 kr, tengeri 3.26—3.58 kr, köles 4.56—4.88 kr, köleska 8.94 kr, egy zsák burgonya 1.90 kr, 100 kilogr. szalonna 36, 37, 38, frt, 100 kiló háj 38, 39, 40 frt.

LEGUJABB.

— **Konstantinápoly**, junius 18. A kormányváltság tetőpontra jutott, Mahmud Nedim pasa kiszemelt nagyvezér ideérkezve kihallgatást nyert a szultánnál. K[illegible]din már valószinüleg beadta [illegible].

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**
Főmunkatárs: **Grünvald József.**

Mindenféle
friss töltésü ásvány-vizeket,
különösen pedig
BIKSZÁDI
gyógy és borvizet
ajánl
Varga Lajos,
füszerkereskedő.

Az első debreczeni árverési intézetben
kedden f. f. hó 24-én következő tárgyak lesznek elárverelendők: gyémánt és arany ékszerek, ezüst nemüek, arany és ezüst órák, sorsjegyek, kiszivott tajtpipák, látcsövek, revolverek, puskák, férfi és női ruhák, bundák, bujkák, kendők, csizmák, czipők, szövetek, fehér asztal és ágynemüek, 1 varrógép, 2 tükör, 4 kép, 1 asztali óra, több uj férfi és gyermek kabát, felöltöny, nadrág, több uj asztal- és ágyteritő, férfi és női ing, alsó, hálórekli, párna és dunyha haj, paplanlepedő; továbbá mozsarak, vasalók, gyertyatartók stb.
Az elárverelendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap és hétfőn bárki által megtekinthető.
Egyszersmind van szerencsém kinyilatkoztatni, miszerint az egész üzletemmel ugy a kölcsönkönyvtár, mint az árverési intézettel felhagyni komoly szándékom, azt előnyös feltételek mellett minden órában eladni kész vagyok.

[illegible]CZ és BEKE
[illegible]CZENBEN
[illegible]-utcza szegletén.
[illegible]ségnek ujonnan felszerelt:
RAKTÁRUNKAT
[illegible]y közönséget, hogy ez idényre próbául:
[illegible]et és crettonokat
[illegible]tt választásunk által a n. é. közönség bemeljük.
nagyválasztékban:
[illegible] 1.50-től — 20 — frtig
[illegible] 1.10 „ — 15 — „
[illegible] 75 „ — 5 — „
[illegible] 2 „ — 7.50 „
[illegible] és több e szakmába vágó rövidárukat.
[illegible]zönség becses figyelmét:
[illegible] és szines ingeinkre 1.70-től feljebb
[illegible]dő s több e szakmába vágó férfi czikkekre.
[illegible]ajánljuk kitünő és czélszerü:
[illegible]MA KALAPJAINKAT.
a férfi kalapnak 85 kr, a fiu kalapnak
[illegible]rt esedezve, maradunk
teljes tisztelettel
Rochlitz és Beke.

Dániel örökösei könyvnyomdájában.

1879. XI. évfolyam. 120. szám. Szombat, junius 21.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

At. közönséghez.

Lapunk a jövő hó elsejével **II-dik** évfolyamának második felébe lép. Ez alkalommal helyén valónak látjuk, hogy lapunkat a t. közönség további pártfogásába ajánljuk.

Programmunk: „Magyarország legyen önálló, független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyeit, legyen önálló hadserege, önálló bankja, s külön vámterülete.“ Harczunk **függetlenségéért** és jogainak megőrzéséért fogunk harczolni ezután is, mint harczoltunk eddig.

A politikai napi kérdések tárgyalása mellett kiváló gondot forditandunk társadalmi s közgazdászati érdekeinkre. Kiváló sulyt fektetünk **Debreczen** város és a **közel vidék érdekeire** is.

Számos és tekintélyes nevü munkatársaink kellő biztositékot nyujtanak arra nézve, hogy lapunk minden tekintetben a **legváltozatosabb** legyen.

Hirrovatainkban az olvasó mindenkor megtalálandja a helyi, fővárosi, vidéki s külföldi érdekesebb hireket.

Tárcza rovatunk változatossá tételéről gondoskodtunk.

Előfizetési árak: jul.—decz. félévre 5 frt; jul.—sept. negyedévre 2 frt. 50 kr. Egy hóra egy forint.

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (piacz utcza Vecsey ház) és a könyvkereskedésekben, valamint a dohánytözsdékben. Vidéken a postahivataloknál.

Hirdetések jutányosan számittatnak s pontosan közöltetnek.

Tisza Kálmán a lépcső alján és a lépcső tetején.

Mottó. Az megtagadja istenét
Egy szolga életért.
Garay.

(f.) Azon legujabbi törvényjavaslatról akarunk szólani, melyet a miniszterium már elkészitett, s melynek — mielőtt a képviselőház elé lenne terjesztendő — mint az utóbbiakból kitünik csakis előzetes meghallgatására legközelebb a helvét és ágostai hitvallásu püspökökből álló enqette hivatott össze.

Czime e törvényjavaslatnak, melyet a kálvinista Tisza Kálmán az enqetten a legszélsőbb kifakadásig védelmezett „A felekezeti közép és felső iskolák feletti legfőbb felügyeleti jog.“

A mennyiben ez enqetten a mi püspökünk Révész Bálint ur is részt vett, s a mennyiben ezen törvényjavaslat a protestáns egyházak és iskolák autonomiáját mélyen érinti és sérti, csodálkozásunkat kell kifejezni, hogy a helybeli protestáns lap ezen törvényjavaslattal legkevésbé sem foglalkozik, pedig egyházunk és iskolánk autonomiája megvédése felül áll minden személyimádásnál, még ha az a személy történetből miniszterelnök lenne is.

Miután a napilapok a X. czikkből álló törvényjavaslatot közölték s az enqette lefolyásáról bennünket biztos forrás után értesitettek, legyen szabad nekünk — miután a szakférfiak ugy látszik távol akarják magukat ezen kérdés, illetőleg törvényjavaslat szellőztetésétől tartani — hozzá szólani.

Olvasóinkat tájékozni óhajtjuk mindenek előtt arra nézve, hogy időszakonként mi ok indithatta arra a hatalmat, hogy a protestánsokat autonomiájuktól megfosztani igyekezett, s mit akart ezáltal elérni.

A bécsi kormánynak folytonos czélja volt a magyar és erdélyországi protestánsokat önkormányzati joguktól megfosztani, és maguk részére nem helytelenül, mert minden diesekedés nélkül, de önérzettel bevallhatjuk s a történelem beigazolja, hogy midőn hazánk — mindig a bécsi kormány által — különböző utakon és mindig saját fiaink hitszegése s árulása következtében elnyomatott, a protestánsok lelkében tántorithatlanul élt a hazaszeretet, s szükség esetében perczig sem habozott mind a haza, mind a vallás szabadságát fegyverrel is megvédeni, vagy azt visszaszerezni.

Sok vér folyt el mind a támadók, mind a támadottak részéről, utoljára is az igazság győzött, s a protestánsok ma is önkormányzattal birnak, és ez a legféltőbb kincsünk.

A bécsi kormány midőn a magyarokat a Bach kormány által megfélemliteni, a Schmerling kormány által kipuhitani hitte, ekkor látta még egyszer legalkalmasabbnak az időt, a protestánsokat önkormányzati joguktól meg fosztani s 1859-ik évben naprilágot látott Thun Leó bécsi miniszternek ösmeretes pátense. Valósággal, ha ez keresztül megyen, a protestánsok vallási tekintetben is, a hatalom vaskarjaiba szorittatván, aligha lett volna Magyarországnak, mint önálló országnak valaha felébredése. Azonban a protestánsok másképpen gondolkoztak s ezeknek szivósságán, annyi törvény által biztositott vallás szabadságukhozi tántorithatlan ragaszkodásán megtört a pátens, megtört a hatalom, és elbukott Thun Leó. —

Ezen átkozott pátens-küzdelemben tünt fel Tisza Kálmán ur, s ez volt az első lépcső a legfelsőre, a miniszterelnökségre. Hogy Tisza Kálmán lelkének egész hevével, meggyőződéséből védte-e akkor a vallásszabadságot, vagy azt csak kiszámitott lépcsőnek tekintette a felemelkedésre? tetteiből lehet következtetést venni.

A bécsi kormány, vagy kamarilla, vagy nevezzük akár miképpen, midőn önerejével, saját vérából származott egyénekkel nem tudott velünk boldogulni, mindég önmaguk nagy embereivel igyekezett bennünket megverni, és fájdalom, mindig talált közöttünk nagy embereket, kik saját énjüknek alávetették hazájuk iránti szeretetüket, s vallásuk iránti ragaszkodásukat, igy jött létre most is a fentebb emlitett törvényjavaslat.

Hasonlitsuk össze ezen X. czikkből álló törvényjavaslatot — mely a Tisza miniszterium édes, de szeretjük hinni, halva született gyermeke — a Thun Leó féle pátensel, van-e köztük valami nagy különbség? nem csak ugy sérti-é ez a protestánsok autonomiáját, mint amaz? nem csak ugy fenyegeti-é ez még megsemmisitéssel? nem a kormány kezébe igyekszik-é adni a pallost, mely a kormány tagjainak csak szeszélyétől, s rossz akaratától függve, egyetlen csapással semmisithet meg virágzó iskolákat, s foszthatja meg ezeket alaptőkéjeitől.

Ilyen törvényjavaslat nem származhatik valódi kálvinista, és plána magyar embertől, s azt kell hinnünk, hogy Tisza Kálmán ur most már a lépcső tetejére érve, nemcsak elveit, nemzetiségét, hanem talán vallását is megtagadta, vagy ha meg nem tagadta, de uralkodási vágyának, hatalom szomjának kész feláldozni, s azt a reakcziónak zsákmányul dobni.

Az emlitett törvényjavaslatnak minden czikke sérti a protestánsok önkormányzati jogát, de különösen a VIII. és IX.

Már most — ha ezen törvényjavaslat törvény erőre lépne — ha olyan kormány férfia van az országnak, mint Tisza Kálmán ur, ki még most egyelőre csak 10 évre adta fel az ország önállóságához okvetlen megkivántató jogokat, s keresztülvitte a katonai elszállásolási, a muszka ukázokből összetákolt rendőri törvényjavaslatát s ha kedve lesz neki 10 év mulva — mihez ugy látszik, hogy nem kivántatik más, minthogy helyét addig megtarthassa — amazokat örökre átjátszani s emezeket fentartani, sőt a hatalom előnyére szélesbiteni és akkor akadna, sőt akadnának önérzetes tanárok, kik jobban szeretnék hazájukat mint Tisza Kálmán urat, s kezdenék magyarázgatni a már nagyobbacska tanitványoknak, hogy bizony mindezek homlokegyenest ellenkeznek hazánk államisági eszméjével, hazánk jólétével, s hogy mindezek hazánk elszegényedését czélozzák, mit tenne a miniszter ur? a törvénynyel kezében sietne bezáratni az iskolákat, s hogy ne legyen többé módja felemelkedni, confiscáltatná alaptőkéjét; vagy pedig a mi még ennél is roszabb, a tanárok a fejük felett hajszálon csüngő pallos által megfélemlitve, olyan polgárokat lennének hivatva nevelni, kik mindenek lehetnének inkább, csak szabad gondolkozásu hazafiak és protestánsok nem és ezen czél elérését süthette ki magának Tisza Kálmán ur midőn e törvényjavaslatot magáévá tette.

Hogy pedig e törvényjaraslat mennyire édes gyermeke Tisza Kálmán urnak, mutatja az össze hivott enqette lefolyása, mert mint biztos forrásból értesültünk, midőn az enqetten az oktatás ügyi miniszter ur a törvényjavaslatot előterjesztette, a dunamelléki egyház mélyen tisztelt püspöke főtisztelető Török Pál ur határozottan kinyilatkoztatta, hogy ő ezen — a protestáns hitfelekezetek annyi törvény által biztositott autonomiáját sértő törvényjavaslat ellen minden erejéből működni fog, sőt ha ez a mostani országgyülési többség segédlete mellett törvény erőre emelkednék, — akkor sem szünnék meg ellene dolgozni, a jelenlevő Tisza Kálmán miniszterelnök ur látván, hogy a törvényjavaslatot Szeberényi Gusztáv püspökön kivül más nem támogatja, kitörő haraggal, azzal zárta be az ülést, hogy ő nem kérni jött ide, ő tud rendelkezni és akaratát végrehajtatni. —

Mi különbséget szül némely embernél az elmélkedés, mi volt Tisza Kálmán mikor a lépcső alsó fogára lépett, és miré lőn mikor annak tetejére ért? a Calvinista Róma gyönyörködhetik benne, ezt ő teremtette, az ő hátán mászott fel, és örülhet neki a dunántuli egyházkerület, mely főgonduokává diadallal avatta fel. Nem irigyeljük tőle!

Na de ez nem lephet meg egy higgadtan gondolkodót sem, a Szent István király napjának országossá tétele csak előjáték, csak nyitány volt, kiki gyanithatta, hogy ott a játszmát elvesztve, felhasználja a legelső kedvező alkalmat, hogy saját hitfelekezetén még mélyebb sebet ejtsen, erre meg van az alkalom, van egy szolgai többség, melynek minden tagja kész saját ártatlan apjának halálos itéletét is megszavazni Tisza Kálmán kedvéért.

Hanem azért jó lesz el nem feledni a miszterelnök urnak, hogy midőn Thun Leó garázdálkodott, még akkor Magyarországra bilincsek voltak verve és a bilincsbe levő protestánsok képesek voltak meg buktatni a garázdálkodót, most, mikor — ha más nem — legalább sajtó és szólás szabadságunk van egyházi kérdésekben Tisza Kálmán urnak sem fogunk engedni, mert annak tudatával birunk, hogy az ő törvényjavaslata nem czéloz mást, mint a Thun Leó pátense, és ha bár tagadhatatlan, hogy a corrupczió városunkban is iszonyu pusztitást vitt végbe, reméljük, hogy a protestánsoknak legnagyobb része egy emberként fog tiltakozni mikor egyházunk s iskoláink önkormányzati jogát veszély fenyegeti.

Politikai hirek.

— **A konstantinápolyi kormányválságról** szóló hirek ma ismét ujult erővel hangzanak föl. Egyik oldalról erősitik, hogy Hamid szultán az orosz befolyásnak engedett volna s Mahmud Nedim pasát az egykori hirhedt nagyvezért, kit megromlott politikai erkölcse s muszkavezető szerepe tettek nevezetessé, — az uj kormány fejévé vagy a mostani kormánytanács tagjává szándékoznak kinevezni. E hirrel egyidejüleg jelentik, hogy a porta késznek nyilatkozott volna Kelet-Rumélián odaadni Oroszországnak az esetre, ha Sándor czár Austria-Magyarország és Görögország ellen diplomatiai — s ha kell fegyveres segélyben részesiti Törökországot. — E politika s Mahmud Nedim pasa miniszterségre nagyon összevágnak.

— **Az egyptomi kérdés.** Franczia ország az egyptomi kérdésbe beavatkozott, a khedive letételét követelvén. Vele együtt Anglia is követeli, hogy a khidiv fia Tewfik pasa javára köszönjön le. A khidiv 54 órai időt kért azon hitelezők kielégitésére, kiknek kezében birói itélet van, Ezek számára ékszereire a benszülött bankároknál kölcsönt akar fölvenni. Ha Rothschild a domanialis kölcsön szaldoját kifizeti s a hitelezők teljesen kielégitvék, a khidiv, mint mondá, kész Tewfik pasa javára leköszönni.

— **A hadügyminiszterium** sajtópert indított a zágrábi „Obzor“ ellen, a mely kiméletlen modorban tárgyalta a határőrvidéken folyó katonai uralom bizonyos visszaéléseit. Mint most ugyanazon lapban olvassuk, Bródban nagy az öröm e sajtóper fölött, mert legalább kiderül az igazság.

A Tiszaszabályozás és a szegedi válság.

Herrich Károly, miniszteri tanácsostól.

III.

Daczára ezen munkahalmaznak, Vásárhelyi tervével együtt élénken meg lett támadva és szabályozási elveinek helyességét kétségbe vonták. Ennek megjött igen természetes következése is, hogy a közvélemény, hogy a legközelebb érdekeltek utalva lettek a külföldi szaktekintélyek birálatára.

Az első szaktekintély, ki meghallgatva lett, volt Francesconi. Ezen külföldi szakférfi mindjárt véleménye elején magáévá teszi Vásárhelyi Pál tanait s ezáltal maga alatt vágta el a fát; nézete elhangzott, mivel roszul kezdette, de még roszabbul végezte — a közönség itélete szerint — birálatát.

Francesconi határozottan azt állitja, hogy a folyó esés-szegénysége miatt Vásárhelyi átvágásait, ez örökös áradások megszüntetése végett, végre kell hajtani. De az átvágásokat alulról fölfelé kell teljesiteni. Hol helyi érdekek ezt kivánatossá teszik, kivételt is lehet tenni. De töltések is kellenek, ezeket szakadatlanul felülről lefelé kell végrehajtani, nehogy megkerültessenek ez áradások által, hol azonban nagy területek menthetők, ezen szabályiól el lehet és kell térni és közbül, sőt alul is tölteni. A Latorcának a Tiszába elvezetését nem fogadja el Csapnál s attól teszi függővé, mint fogja magát a folyó medre mutatni, de Csapnál Tokajig az átvágások végre lesznek hajtva.

A töltéseket — kérek jól figyelmezni — Francesconi a folyó partjaihoz minél közelebb kivánja tétetni, hogy ez által, ott legyenek azok helyezve, hol a folyó már magának is korlátokat kiván tétetni, ismeretes lévén azon tünemény, hogy a folyó iszapját kivül medréhez rakja le és ha távolabb töltés készittetik ez által nagyobb és költségesb töltések válnak szükségessé és nagyobb kiadások okoztatnak, mivel a folyó közvetlen partja és távolabb völgye felszine között 7—8 láb magasságu különbség vagyon.

A mellékfolyókat Francesconi hegyes szög alatt kivánja a Tisza folyóba vezettetni és a visszakadás pontjáig oly töltésekkel elláttatni, minővel a Tisza folyó lészen korlátozandó. Milyenek legyenek a töltések mily mérvekkel birjának, arról mit sem mond, sőt hozzá csatolja még azt is záradékul egészen őszintén, hogy az átvágások és töltések beregeztével, melyek hét év alatt végrehajthatók, az alsó Tisza vidékén mily vizemelkedések okoztatnak, arról véleményt adni nem képes. Noha rövid, noha alig tájékozott helyszinvizsgálat utáu ezen véleményben sok jó van, — de hogy ez a kedélyeket ki nem elégithette az igen természetes: reményem, tisztelt olvasóim, nekem megfogják bocsátani, hogy ne kellessen megmagyaráznom, hogy miért.

Francesconi után Paleocapa Péter velenczei épitészeti igazgató lett József főherczeg nádor és gr. Széchenyi által felszólitva, hogy Vásárhelyi terve felett nyilatkozzék. Erdekes lesz önök előtt, tisztelt olvasóim, ha azon a később már vak és világtalan Paleocapa által hitelesitett leveleket is bemutatom, melyeket tőle birok. Kell hogy önök ismerjék ki volt Paleocapa, ki gr. Széchenyi István részéről a leggyöngédebb felszólitások alakjában fogadta azon megbizást, hogy a tiszavölgyet beutazva, a rendezésről Vásárhelyi által bemutatott tervek iránt adjon. Ezen felhivás folytán ő megjelent s a helyszini vizsgálat után általánosan ismert s ma nagyon is olvasott könyvet adott ki ezen czim alatt:

„Vélemény a tiszavölgy rendezéséről.“

Paleocapa rövid idő multával egy keletkező birodalom közlekedési miniszterе lett s 8 évi folytonos munka után megvakult, de azért Olaszországban egy fontos kérdés sem lett eldöntve, mig ő véleményt nem mondott róla. Ha térképen való tajékozásra volt szükség, jó mérnök-titkára ujjait vezette a vonalokon, s igy ezekkel látott. Paleocapa nem feledte azt, hogy a Tiszáról véleményt adott, ő fölhivott, hogy ezen szabályozásról neki adatokat adjak. 1869-ben, 80 éves korában s vak létére, a tiszaszabályozásról ezen adatok alapján irni akart s a nyert adatokért nekem egy munkát küldött saját aláirásával. Véghetetlen veszteség, hogy a neki megküldött adatok után rögtön meghalt, legalább ma azt tudnók mindnyájan, mit én és közvetitőim tudunk, hogy ő a végrehajtást 1869-ig nemcsak nem kárhoztatta, de helyeselte, s ez okból inditatva érezte magát kijelenteni, hogy mit ő előre irt, nincs ellentétben azzal mi történt, és mi tettleg végre is hajtatott. Csakis azoknak, kik munkáját nem olvasták, tartom mulhatlan kötelességemnek ezen munka üdvös fonalát rövid szavakban előadni, nagyon tudva azt, hogy olvasóim nagyrészе olvasta és tartalmát tudja.

— **Napoleon Lajos hg. meghalt.** A Fokföldről megrendítő hirt jelent a táviró. Az ifju Napoleon Lajos herczeg, III. Napoleon császár és Eugenia császárné fia, a császári név és emlékei hagyományosa, a franczia bonapartisták reménye és trónjelöltje meghalt. Az ifju herczeg csak nem régen hagyta el az iskolát és egészen önszántából, anyja akarata ellenére azon angol sereghez csatlakozott, mely a zuluk ellen a távoli Dél-Afrika szirtes vidékein harczol.

Ezen lépés végzetessé vált reá nézve. Midőn közelebb több tiszttel együtt kémszemlére ment, a zuluk megtámadták és megölték. Holttestét tizenhét aszegai szurta keresztül. A holttestet fedezett alatt Angolországba hozzák.

Az ifju herczeg 1856. márcz. 16-án született, s egyetlen gyermeke volt a császári párnak.

Esküdtszéki tárgyalás.

Debreczen, jun. 21.

A mai sajtópernek igen különös tárgya volt. Maga a per már 1875-ben kezdődött, s 1876-ban véget ért, s csak annak folyama alatt felmerült kényes dolgok tüzetes elbirálása, majd pedig magának a czikk szerzőjének ujabb viselt dolgai folytán ujjittatott meg.

A hosszadalmas és bonyolult pernek, igyekszünk minél rövidebb kivonatát adui a következőkben.

A „Debreczen“ néh. szerkesztőjéhez Tiszai Dánielhez az 1875-ik év decz. havában érkezett egy Örményesről keltezett és ott feladott levél, mely Antalffy Imre aláirással a temesvári pénzügyigazgatóságot erősen compromittáló tartalommal birt. Tiszai D. előtt a küldött czikk szerzője ismeretlen lévén, a lap szerk. üzeneteiben hivta fel, hogy személyére nézve valami bizonylatot küldjön. A szerkesztői üzenetre forduló postával sietett a nevezett Antalffy Imre azonnal válaszolni szintén Örményesről, (mely községbe különben a „Debreczen“ nem jár) hogy bizonylatot nem küldhet, mivel Örményesen az előljáróság is, meg a pap is mind oly emberek, kik a hatalom zablái közt állanak, s igy neki bizonylatot nem adnának, hanem ujolag kéri szerkesztőt czikkének közlésére, állitván, hogy az mind igaz a mit irt, s azért a felelősséget elvállalja,

Igen természetes, hogy az oly erős vádakat tartalmazó czikket a szerkesztő a nem közölhető czikkek közzé tette saját irósztalára. Történt, hogy Tiszai Dániel 1875. decz. 29-én hirtelen beteg lett, s helyette munkatársa állitotta össze a következő napra a „Debreczen“-t; igy esett, hogy az irósztalon hevert, Örményesről keltezett közlemény a „Debreczen“ 1875. évi decz. 31-én megjelent 253-ik számában naprilágot látott.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Egy halálra itélt naplója.

Lajos Napoleon titkos emlékirataiból.

(Folytatás.)

Meg se várva az utolsó szót, már elindultam a kijelölt uton s dobogó szivvel léptem az irodába. Több magasabb és alsóbb rangu tiszt állott egyes csoportokban köröskörül, kik ügyeik eligazitására várakoztak, mások a falak hosszában alkalmazott ülő padokon foglaltak helyet, kémkedve futottak végig szemeim, minden egyes jelenlétőn.

Ő nem volt a tisztek között.

„Bocsánat uram!“ fordulék mohón egy kis vaskos termetü emberhez, ki egy irósztal melletti tömérdek papir beiktatásával foglalkozott, „Erichson századost keresem, ki portugall szolgálatban van. Azt hallottam, hogy őt itt találhatom.“

A nélkül, hogy foglalkozását megszüntetvén reám nézne, némán mutatott irótollával a megszólitott, egy másik, vele átellenben ülő hivatalnokra, kihez szavaimat ismétlém.

— „Ily nevü portugall százados“ — válaszolá ez, egy könyvben lapozgatván — a ki Toulonba utazik, épen most volt itt. Talán még H*** tábornoknál találja ön.

„H*** tábornoknál?“ kérdezém szándékosan, hogy többet tudjak.

Igenis. A kis kapuzat alatt, két lépcsőzettel lejebb, harmadik szoba balkéz felől.

Midőn oda érkeztem, épen három tiszt lépett ki a mondott ajtón, ketten franczia tengerész egyenruhát viseltek. A harmadiknak fekete fátyol volt kardja markolatán.

Ő volt!

Éreztem, hogy vérem eltünt arczomról, s kimondhatlan félelem fogott el.

Még csak kis távolságra valék tőle . . . még csak nehány lépésnyire. Térdeim ingadoztak, de minden erőmet összeszedvén, hozzá léptem.

„Bocsánat százados ur! . . . . egy pár szót . . . .“ mondám elnyomott remegő hangon, a nélkül, hogy szemeibe mertem volna nézni.

„Mivel szolgálhatok önnek?“ — kérdezé megállván, teljes csengő hangon a kedveltetőt alaku és tartásu tiszt. A másik két tiszt, kiknek társaságában jött volt ki a tábornok irodájából, várakoztak némi távolságban.

„Fontos megbizásom van önhöz százados ur“ — mondám elszántabban, — s kérem az ön czimét.“

Sajnálnom kell uram, — válaszolá ő nagy nyájassággal, — én itt idegen vagyok, lakásomat már elhagytam, s épen készülőben vagyok hajóra szállani. Szabad-e tehát kérdeznem minő ügyben, s kihez van szerencsém? ön láthatja, hogy bajtársaim várakoznak reám, tevé hozzá, az oldalvást álló tisztekre mutatva, mielőtt válaszolni képes lettem volna.

Nevem Wellingson Pál (nem mondám meg igazi nevemet,) s megbizatásom a mennyire tudomásom van, az ön elhalt . . . ,

„Atyámra vonatkozik?“ — szakita félbe heresen megfogván kezemet. Mi lehet ez? kérem önt.

Jég hidegség futott végig s alig tudtam válaszolni:

„Utasitásom van önnek egy lepecsételt nyalábkát, fontos okmányokkal együtt kézbesiteni, mely azonban lakásomon van letéve. Akar-e ön oda kisérni engemet, vagy nevezzen más helyet, hol önt találhatom, tevém hozzá kissé élénkebben.

„Távol lakik ön ide?

„Egy órajárásnál messzebb **** utczában.

Akkor lehetetlen, mondá ő, elbocsátván kezemet, komor felhő vonulván el szép férfias aroza előtt. Tudja ön mi van a nyalábkában? kérdezé aztán, rövid gondolkozás után.

„Fájdalom nem, mondám vállatronitva.

„Ki által küldetik ön?

„Egy becsületes ember által, ki nem akarja magát megnevezni, viszonzám nyomatékosan.

„De két óra alatt százados ur, elvégezhetnénk, tevém hozzá folytatólag.

„Lehetetlen Wellingson ur! mondá óráját nézve. Már fél tizenkettőre, küldetésem sürgős, s tizenkét órakor indul a gőzhajó, melyen utazom. De akar-e ön oly jó lenni, hogy egy szolgálatot tegyen?

„Örömmel, igen szivesen.

„Vigye által ön ügynökömnek G** urnak czimét **utczában. Ő van általam megbizva, szerencsétlen atyám ügyeivel, s ő tudni fogja szükség esetében, hol leendek később feltalálható, ha három hónap alatt ide visszta nem térnék. Adja által ön nevemben a nyalábkát, s mondja meg neki kérem, hogy szabad tetszése szerint rendelkezzék azzal. Igéri ön, hogy ezt teljesitendi?

„Szavamat adom!“ mondám az ügyvéd czimjegyét tárczámba rejtvén, s a tisztnek felém nyujtott jobb kezét mélyen megszoritván.

„Most tehát Isten önnel Wellingson ur, s számoljon ön teljes hálámra, ha utunkban még valaha találkozunk.

Eltávozott!

Méla, buskomor tekintettel láttam őt a nagy lépcső alsó hágcsóin lemenni, és két nagy könycseppet vettem észre orczámon végig peregni.

Mily különböző, mily egészen más benyomás volt az, melyet most éreztem; mint az, melyet első találkozásom ez emberrel reám tőn! Akkor kinos, határozatlan czéltalan érzete volt a félelemnek, aggodalomnak, mely ő benne rosz szellemet gyanittatott, — most pedig — most midőn gondolatokba merülve lépdeltem lakásom felé, ugy tetszett mintha egy hozzám közel rokonlélek, örökké bucsut vett volna tőlem ez életben! Mély ki nem mondható fájdalom szorongatá mellemet, s a házak és utczák, ember tolongásaikkal, kocsi készületeikkel, s fényes áruboltjaikkal, aként lebegtek el mellettem, mint a hazai tájék elsietni látszik szemeink elől, ha bennünket a hajó, a tiszta, tükörfényü vizeken, mellette elviszen, hogy soha többé vissza ne térjünk.

(Folyt. köv.)

A közlött czikk, mely a temesvári fináncz direkcziót rablókhoz hasonlitotta, s hogy ott a hivatali állásokat meghatározott összegekért osztják, hogy a temesvár kerületi fináncziának apraja-nagyja nyuzza, csalja a közönséget, az államot, hogy ott a trafik árulás, pálinka serfőzés, czukorgyártási jog elnyerése, adóhalasztási kérvény, bor és husfogyasztási regále kibérlése, mindmegannyi titulus a marásra stb. — a legnagyobb izgatottságot keltette városunk minden körében s a legnagyobb feltünést országszerte.

Magától érthető, hogy a helyben megjelenő „Debreczeni Ellenőr“, mely a scandalozus dolgokon akkor kapott, mintegy károrvendezéssel igyekezett a zajt még nagyobb botrányos zajjal tulharsogni, s legközelebbi számában ökölnyi betükkel után nyomatta lapjába a hivatolt czikket, kisérvén azt az ő szokása szerinti megjegyzéseivel, valószinüleg azért, hogy a botrányt ezáltal még növessze.

A sajtóperben a vizsgálat csakhamar meg is indittatott, a „Debreczen“ szerkesztője felelősségre vonatott, a ki hasztalan irt Antalffy Imrének levelet Örményesre, választ nem kapott, sőt az örményesi elöljáróság igazolása szerint Örményesen ily nerü egyén soha nem lakott. Már már ugy állott tehát a dolog, hogy a czikk közlése miatt és a szerző meg nem nevezhetése folytán származott per kellemetségei mind Tiszai Dániel nyakába esnek. Azonban egy véletlen következtében, melyet hosszadalmas volna itt leirnunk, sikerült a czikk álnevü szerzőjét megtudni, a kit a vádlott szerkesztő sietett még a törvényes határidő alatt a vizsgálóbirónak Szentmiklóssy László személyében be is jelenteni.

E közben a sajtóperben az esküdtszéki tárgyalás 1876. év márczius hó 30-ára kitüzetett. Vádló Kuti István kir. ügyész volt, vádlott Tiszai D., ügyvéde dr. Kola János. Vádló Kuthi István hosszu beszédében fejtegette hogy mily vétek követett itt el, s kérte vádlottra kimondani a vétkest. Ellenben védő ügyvéd, hogy a czikk valódi szerzője megállapittathassék, az esküdtszéki tárgyalás felfüggesztését kérte. Ennélfogva a biróság, azon oknál fogva, hogy a szerkesztő csak akkor büntethető, ha a szerző nem tudatik, továbbá, hogy Tiszai a kitüzött idő alatt jelentette be a szerzőt, a pótvizsgálatot elrendelte, az esküdtszéki tárgyalást pedig felfüggesztette.

A Szentmiklóssy László karánsebesi sóhivatalnoki ellenőr, mint a közlött czikk állitólagos szerzője ellen meginditott vizsgálat befejezése után tehát a per tárgyalása 1876 aug. 28-ára tüzetett, mely határnapon azonban néh. Tiszai D. nejének bekövetkezett halála miatt az meg nem tartathatván, a tárgyalás egy későbbi napra, 1876. okt. 27-re tüzetett. Az esküdtszék megalakult. Vádló Kuti István kir. ügyész. Elsőrendü vádlott Szentmiklóssy László személyesen jelent meg védőjével Szerényi Ede ügyvéddel; II-od rendü vádlott Tiszai D. szintén jelen volt ügyvéde dr. Kola Jánossal. Jelen voltak még a megidézett szakértők és tanuk.

A tárgyalás folyamán a tanuk és szakértők vallomása alapján is kitünt, hogy a kérdéses czikk szerzője csakugyan Szentmiklóssy László, annálfogva őt az esküdtszék 8 szóval 4 ellenében vétkesnek kimondván a sajtó biróság által félévi fogságra és 250 frt. pénzbirságra itéltetett; mely itélet ellen azonban Szentmiklóssy ügyvéde fellebezést jelentett be.

A megtörtént fellebezés folytán a semmitőszék azonban azon indokból, mert a biróság anélkül hogy a kir. ügyészség kérte volna, rendelte el a pótvizsgálatot vádlott Szentmiklóssy László ellen — a sajtóperben hozott itéletet megsemmisitette.

Ezután a mint látszott, a pert sem a temesvári pénzügyigazgatóság, sem a kir. ügyészség nem igen feszegette volna tovább, hahogy Szentmiklóssy László nyugodtan maradt volna. De hát ezt nem tette, hanem igenis, nem tudni mily szándékból, levelet intézett Halmágyi Lipót debreczeni pénzügyigazgatóhoz, mely levélben nevezettet erős kitételekkel fenyegeté, hogy ha neki bizonyos összeget kártéritésül a sajtóperben szenvedett költségeiért nem küld, az esetben nyilvánossága hozandja Halmágyinak viselt dolgait, melyeknek ő, mint állitá, tudomásával bir. Ezen levelet Halmágyi egyenesen felküldé a miniszteriumhoz, mely levelének alapján aztán Szentmiklóssy ellen zsarolás czimen per indittatván, abban, ha jól tudjuk elitéltetett.

Alighanem e körülmény okozta azt, hogy Szentmiklóssy ugy a kir. ügyészség, mint a temesvári pénzügyigazgatóság tisztviselőinek figyelmét ujolag magára vonván, ellene a régi per megujittatott. Szentmiklóssy a permegujitás ellen semmiségi panasszal élt, melynek azonban a debreczeni sajtóbiróság helyt nem adott. A biróságnak eme határozata ellen ujból semmiségi panaszt jelentett be vádlott, melyre aztán a semmitőszék a perben hozott itéleteket megsemmisitvén, a helybeli kir. törvényszéket mint sajtóbiróságot szabályszerü eljárásra utasitotta.

Az odiosus pernek ilyetén változtatásai után a mai napra tüzetett ki a végtárgyalás, mely d. e. 9 órakor vette kezdetét.

Az esküdtszék szabályszerüen megalakittatott. —

Vádló kir. alügyész Kémery Károly. Vádlott Szentmiklóssy László személyesen ügyvédérel Timkó Józseffel jelen van.

Elnök Szögyéni István; birák Szabó Imre, Cseresnyés Sándor. Jegyző Bay Gábor.

Elnök a szokásos figyelmeztetések után elmondja a bonyolult pörnek történetét, mely után vádlott ügyvéde kéri felolvastatni a per megujjitása ellen, annak elévülése tárgyában beadott panasz levelét. Ennek megtörténte után közvádló Kémery Károly kéri a sajtóbiróságot hogy vádlott kérelmét utasitsa el, mivel a per a törvényes határidőn belül ujittatott meg. Tagadja vádlott ügyvédének azon kifogását, mintha jelen sajtóper hivatalból lenne üldözendő, amennyiben az nem közkereset, hanem magánkereset; s épen ezen indokból nem áll vádlottnak azon állitása sem, hogy a per elérült, mivel csak hivatalból üldözendő vétségeknél utasit a törvény hat hó alatt a per megujitására, — ellenben magánkeresetnél két évi határidőt enged a törvény valamely per megindítására. Ismételve kéri vádlottat kérelmével elutasitani.

Védő Timkó József ezek ellenében bizonyitani igyekszik, hogy a jelen per kizárólagosan közkeresetnek nem pedig magánkeresetnek tekintendő. Állitásait a törvénynek idevonatkozó §§-aival véli bebizonyithatni. Utal arra, hogy maga azon körülmény, miszerint a kir. ügyész, mint közvádló lépett fel ezen ügyben vádló gyanánt, bizonyit leginkább a mellett, hogy ez csakugyan közkereset; kéri ennélfogva a sajtóbiróságot, hogy a per elévülését kimondván, közvádlót az okozott költségekben marasztalja el.

A biróság az elévülés kérdése felett határozandó visszavonult, s mintegy $^3/_4$ órai tanácskozás után elnök Szögyéni kihirdeti a biróság határozatát, mely szerint az 1848. évi 18. törv. cz. 18. §-sa értelmében jelen sajtóper a magánkereset tárgyát képezi, s miután a per a törvényes határidőn belől ujittatván meg, a bejelentett semmiségi panasznak hely nem adatik.

Védő ügyvéd felének akarata daczára a biróságnak ezen határozata ellen is semmiségi panaszt jetentett be, s igy a tárgyalás felfüggesztetett.

— **BUDAPESTI HIREK.** — **A lapszerkesztők** tegnap értekezletre gyültek össze, megbeszélendő, miként kellene viszonozni a francziák jótékonyságát. — **Talált régi ágyu.** Gyika Szilárd, Krassómegye alispánja a nemzeti muzeumot a megye nevében egy körülbelől 80 kilogramm sulyu régi érez ágyuval ajándékozta meg, melyet e hó 10-kén Kis-Kostely község határán belül a Temes folyam medrében találtak. — **Az adókönyvek** lezárásával foglalkozó városi hivatalnokok magok kérték a tanácstól, hogy hivatalos óráikat hosszabbitsa meg, mert teendőiknek csak igy lesznek képesek megfelelni. — **Egy 7 éves fiu** társát játékközben a Dunába lökte, honnan csak holtetteste került elő.

Tanügy.

FELHIVÁS

Hajdumegyei népiskolai tanitó urakhoz!

Nagyméltóságu közoktatási m. kir. miniszter ur ő exelenttája f. junius hó 5 én 14423. sz. a. kelt rendelete folytán a f. évi nyári szünidő alatt népisklai tanitók számára tornászati póttanfolyamok tartatnak Budapesten, — Lúván, Miskolczon, Máramaros-Szigeten (az utóbbi két helyen a háziiparoktatásra is tekintet leend) miről a hajdumegyei népiskolai tanitó urak oly felhivással értesittetnek, hogy a kik közülök a tornászatban járatlanok (illetőleg a házi iparban némi gyakorlatságot kivánnak szerezni) s ez okból a nevezett városok valamelyikében tartandó póttanfolyamon részt kivánnak venni ez iránt f. junius hó 28-ig hozzám beadandó folyamodványaikkal azon tanfelügyelőhöz forduljanak, a kinek tankerületébe esik az illető tornászati póttanfolyam.

A tornászati póttanfolyam megkezdése idejére s tartamára, ugy a nyerendő segélyre nézve az illető kir. tanfelügyelő adand felvilágositást.

Kelt Debreczenben, junius 20. 1879.

Kiss József,
kir. tanfelügyelő.

— **VIDÉKI HIREK.** — **Uj napilap.** A „Szegedi Hiradó“, mely eddig hetenkint háromszor jelent meg, jul. 1-től kezdve napilappá alakul át, hogy — mint olvasóinak jelenti — „a kir. biztosság müködése alatt az eseményekkel lépést tarthasson.“ (A Szeg. Hir. tudvalevőleg kormánypárti lap és kissé feltünő, hogy épen most nagyobbodik meg, mikor olvasói száma bizonyára sokkal kevesebb, mint volt az árviz előtti időkben.) — **Algyő község** más helyre fog épittetni s az uj telepen már javában folynak a munkálatok; Palavicini gróf Sándorfalva nevet akar adni az uj községnek, — **A tehén mint gyilkos.** Egy apostagi paraszt-asszsony tehene megbornyazott, s midőn bornyát elvették, a dühös állat az asszsonyra rohant, rátaposott, s addig szurta, rugdosta, mig az lelkét ki nem adta. — **Zsidógyilkosok** vannak befogva M.-Sigeten, kik egy szaploncai oláhot, rokonuk gyilkosát megölték és zsákba kötve a Tiszába dobták.

UJDONSÁGOK.

* **Halálozás.** Egy szomoruan leverő hir futotta be tegnap városunkat, hogy az előkelő köreinkben általánosan ismert gr. Csáky Alfonz, a „Délibáb“ egykori szerkesztője, elhunyt. A hir csakhamar valónak bizonyult, melyről a hozzánk beküldött gyászjelentésből is meg kellett győződnünk. Gr. Csáky Alfonz nem régen lakik városunkban, de ezen idő alatt köztiszteletet s közbecsülést virott ki magának, melyet fokozott különösen ama tekintetben méltánylandó törekvése, hogy mint a magyar irodalomnak fáradhatatlan barátja, Debreczenben az irodalmi és müvészeti-kör tényleges megalakitására hathatósan és igazi ügybuzgalommal törekedett. — A „Délibáb“ czimü lapnak másfél évig szerkesztője levén, annak fentartására nagy áldozatokat hozott. — Mintegy hat héttel ezelőtt sulyos betegségbe esvén, az orvosoknak minden igyekezete daczára nem sikerült őt az életnek megtartani. — Folyó hó 20 dikán — kiragadta őt a halál körünkből, családjának, rokonainak és ismerőseinek méltó fájdalmára. Hült teteme ma d. u. 4 órakor fog a szent-anna-uteczai Reviczky féle háztól azon uteczai róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Nyugodjanak porai békében!

* **A debr. ref. egyh. tanácsa** 1879 évi junius hó 22-ik napján d. e. 10 órakor közgyülést tart. Tárgy: Szavazás az egyh. ker. világi jegyzőre és egyh. megyei segéd gondnokra. A központi bizottság jelentése az egyh. tanács ujra alakitása tárgyában, s egyéb folyó ügyek.

* **Mándoky Béla** ur, a Nagyváradon működő debreczeni szintársulat igazgatója nyilatkozatot küldött be hozzánk, ama lapunkban is közölt hirre vonatkozólag, hogy Soldosnénak 300 frtért lett volna hajlandó kétszeri fellépését megengedni szinpadunkon. Éppen ma nincs terünk czáfoló nyilatkozatát egész terjedelemben közölni; felemlitjük azonban, hogy nyilatkozatában beismeri, miszerint a müvésznőtől 300 frtot kért; de ez eljárását azzal indokolja, hogy Soldosné, valahányszor őt Mándoky a debreczeni szinpadoni vendégszereplésre felszólitotta, azon okból, mert személyére nem látott „anyagi előnyt“, a felhivást el nem fogadta, s igy méltánytalannak látta most a müvésznő kérelmét, midőn egy idegen társulattal akar Debreczenben fellépni; holott ha fölszólitja a Nagyváradon működő társulatot, hogy vele ránduljon át Debreczenbe két előadásra, könnyen megtehették volna, mert a müsort ugy osztják be, hogy mindkét helyen lehessen előadást tartani. Mentségéül felhozza továbbá Mándoky ur, hogy a nyiregyházi szinigazgató 50 frtot igért, de ő ezt el nem fogadta, hanem a két előadásért 300 frtot azért követelt, hogy szinházi nyugdijintézetünknek haszna legyen, „mert — ugymond — e 300 frt az egyesület által a nyugdijintézetnek volt szánva.“ Lehetetlen, hogy azon sajátságos ellentmondásokra, melyekbe Mándoky ur nyilatkozatában belekeveredett, megjegyzést ne tegyünk. Állitja, hogy Soldosné azért nem akart felhivására itt vendégszerepelni, mert a müvésznő a maga személyére anyagi előnyt abból nem látott. — Ez állitás tisztán bizonyitja, hogy Mándoky Béla ur az illendő tiszteletdijat nem igérte meg Soldosnénak, mert ha igen, akkor más akadály nem lévén, eljött volna vendégszerepre. Másodszor szivesen belenyugodott volna Mándoky ur Soldosnénak itteni fellépésébe, ha az ő társulatát szólitja fel a közreműködésre. Hát ebből meg az látszik, hogy az igazgató ur sajnálta a nyiregyházi társulattól az eshetőleges jövedelmet, melyet inkább a maga társulatának szánt, mert hiszen maga mondja, hogy ha a müvésznő őt s társulatát szólitja fel az átránduláshoz, azt megtették volna. — Ama kegyes kijelentés pedig, hogy a kért 300 frtot a nyugdijintézetnek adta volna az egyesület, bár azon szándékával, hogy az eshetőleges haszonért maga a társulat át jött volna közreműködni, határozottan ellentmond, mégis megtörténhetett volna; de valjon nem többet használt volna-é Mandoky ur a nyugdijatézetnek azzal, ha a felajánlott 50 frtot elfogadja s a nyugdijintézetnek adja, mint menynyit használt azon utólagos igéretével, hogy a meg nem kapott 300 frtot szánta a nyugdijintézetnek? Bernáth Gá-pár is minden adósságát végrendeletileg a lipótvárosi bazilikának hagyta.

* **Kincsem ötvenedik győzelme.** Kincsem, ezen csodaló, három év alatt bel- és külföldön épen ötvenszer győzött. Kincsem most öt éves. A legutóbbi győzelmét Berlinben aratta, elnyervén a leguagyobb, az 1000 márkás államdijat.

* **Tombola-játék** tartatott mult csütörtökön a nagyerdőn, mely — leszámitva az éppen nem kedvező időjárást — eléggé sikerültnek mondható, ámbár a városi közönség az esős idő miatt igen csekély számmal volt képviselve, az erdői lakosok annál buzgóbban vettek részt a játékban, mely következő sorrendben folyt le. Az „ambo“-t (egy török pipát) Dr. Kemény Mórné urnő, a „terno“-t (legyezőt) Rickl Antal ur, a „quaterno“-t (dohánytartót) Kövy Lajos ur, a „quinterno“-t (album) Bechert Manó ur s végül a „tombolá“-t (névjegytartó) Dr. Király Ferencz ur tombola-jegye nyerte. A játékot vacsora, s ezt éjfél utánig tartó kedélyes tánez követte.

* **A debreczeni lótenyésztés** miként állása iránt érdeklődők tudomásául közölhetjük, hogy a folyó év és hóban megtartott általános lóvizsgálat és katonai czélokra osztályozás alkalmával megvizsgáltatott ló és csikó összesen 6635, melyek közül mén 243, herélt 3755, kanczа 2648, Összesen 6645 drb. Minőséget tekintve rólt közzülök katonai szolgálattól ment ló 125, alkalmas hátas 217, hámos 211, katonai szolgálatra alkalmatlan 6092, összesen 6645 drb. Ez alkalmatlan lovak között 1706 drb. van olyan, melyek a következő év január hó 1-én a négy évet még tul nem haladják: tehát osztályozhatók nem voltak,

* **Talált tárgyak.** Az uteczán bizonyos összeg pénz és egy nagy kapuknics találtatott; tulajdonosa a városházánál levő kapitányi hivatalon átveheti.

* **Tornaügy.** Holnapi ünnepélyünk alkalmából a versenydijak osztályozásáig t. Michelstälter Henrikné urnő egy drb 1 frtos tallért küldvén: szives köszönettel vettem. Tudatom egyszersmind a mélyen tisztelt közönséggel, miszerint a programmtól eltérőleg, tornászaink collégiumi vizsgái miatt a kivonulás nem **3**, de **5** órakor fog történni és az ünnepély kezdete $^1/_2$**6** órakor. Debreczen, jun. 21. — Varga Lajos s. k. elnök.

* **Jövő szombaton** junius 28-án tartatik a második tombola estély a nagyerdőn kedvezőbb idő esetében hihetőleg nagyobb közönség előtt. —

* **A vizsgálatok** az iskolákban megkezdettek. — Mindenfelé ünnepiesen felöltözött gyermekek, kezökben hatalmas rirágcsokrokkal élénkiték az uteczákat. A vizsgálatok mindenütt igen szép eredménynyel folynak őszinte örömére a szülőknek, kik igen szorgalmasan látogatják a vizsgálatokat.

* **A jégbehütött** tejet nyáron igen veszélyesnek mondja a „Figaro“. Párisban attól sokkan meghaltak. A tejnek jéghidegsége végképen paralizálja a vérforgást az emberben. Kisérletek által bebizonyult, hogy ha fagyos tejet öntenek a fa vagy növény gyökerére, az bizonyosan kiszárad.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**
Főmunkatárs: **Grünvald József.**

Sör és kávémérés.

Van szerencsém a t. közönség tudomására juttatni, hogy a burgondia-uczán 42. sz. alatti **sör és kávémérésemet** vasárnap, f. hó 22-én megnyitandom, hol naponként friss italok és sütemények lesznek kaphatók.

A t. közönség pártfogását kérve maradok

özv. Spornyi Ferdinándné.
(187.)

Üzlet átheiyezés.

Tisztelettel van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, miszerint templom-térről uj piacz (hagymatér) Degenfeld házba áthelyezett füszer, festék- és liszt-árukkal ujonnan berendezett üzletemet megnyitottam.

Midőn ezt a nagyérdemü közönség tudomására juttatni szerencsém van: tisztelettel kérem becses pártfogását, legfőbb törekvésem leend jutányos árakoni pontos, tiszta és gyors kiszolgálás.

tisztelettel
Kovács Mihály.
(186.)

Árverési hirdetés.

Szteriádi Sándor debreczeni vagyonbukott kereskedő czég csődtömegéhez tartozó s a rózsa-téren levő üzleti helyiségben elhelyezett női divat és rövid áruk, ruha kelmék, szövet, selyem és bársonynemüek általában az üzleti összes áruk, miknek leltári becsértéke 5760 frt 82 kr. o. é. a csődhitelezői választmány által első sorban ajánlati uton megkisérlve, ennek nem sikerülte esetén pedig nyilvános árverés utján, eladatni rendeltetett. — A venni szándékozók 300 frt. kész pénz, vagy ugyanannyi értékü ovadék képes érték papirok — biztositékkal felszerelt *zárt irásbeli* ajánlataiknak folyó junius hó 27-ik napja d. u. 4 óráig választmányi elnök Márk Endre ügyvéd urhoz leendő beadására folkéretnek — mikor is a beérkezendő ajánlatok felett a hitelezői választmány határozand. — Az elfogadott ajánlat szerinti verő a vételár vagy készpénzben azonnal, vagy ha a választmány által elfogadható biztositékot nyujt, három hónapra 6% kamattal tartozik fizetni a megvett árukat pedig folyó évi julius hó első napjáig átvenni s azon napig az üzleti helyiségből elvitetni tartozik, különben biztositékát elveszti s az üzleti áruk az ő kárára és veszélyére elárvereltetnek.

Azon esetre, ha a kitett határidőig ajánlatok nem érkeznének vagy az ajánlatok a választmány által elfogadhatóknak nem találtatnának, az áruk a folyó évi julius hó 2-ik napján megkezdendő s folytatandó nyilvános árverés utján fognak eladatni. Az áruk megtekinthetése s további értesités Szilágyi Bálint ügyvéd mint e csődtömeg gondnokánál eszközölhető. Hatvan-uteczán 1518. sz. a.

Szilágyi Bálint,
tömeggondnok.

RAVISSANTE du Dr. Lejosse á PARIS

a hölgyvilágnak egyetlen, ártalmatlan bőrszépitő szere, s azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak működésére fokozó és éltető befolyással bir. A legdicsőbb toillette-szer minden hölgy számára, mely a Poudre de riz-t, ezen, a bőrt kiszáritó, sárgává, ráneczossá és hervadttá tevő szert, mindenütt háttérbe szoritja. Minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. Mint lágyitó bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmul, miután a bőrt rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi. Ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50.

SAVON RAVISSANTE a legkedveltebb pipere-szappan a bőrszin szépitésére és javitására.

Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr.; darabonkint 50 krajczár.

Budapesten valódi minőségben: Török József gyógyszert. Levélbeli megrendeléseket pontosan teljesit SCHWARZ HENRIK. Központi szétküldési raktára Budapest, Muzeum-körut 41.

Debreczenben: Gölti Nándor és Dr. Rottschnek V. Emil urak gyógyszertáraikban

VÉGKIÁRULÁS.

Alólirttnak van szerencsém tudatni, miszerint elhatároztam magamat, üzletem megváltoztatására, ennélfogva az abban találtató mindennemü

bőr-árukat, pokróczokat, szőnyeg-szöveteket,
zsákokat, szerszám-czikkeket,

szóval mindenféle **áruimat, saját áraimon, sőt részben még azon alól is,** készpénz fizetés mellett végképen kiárusitom.

Miről is a t. cz. közönséget tisztelettel értesitem.

Kálmán Benő,
(172.) főtér városházépület Debreczenben.

MINDENNEMÜ
TITKOS BETEGSÈGEK
és
bőrbajok
gyógyittatnak RICORD párisi egyetemi tanás egyedüli biztos gyógymódja szerint.

FOGAK
és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Weisz Gyula
specialista gyógyász,
a budapesti császári és királyi katonai főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü orvos által.

Lakik: kis-várad-utcza, dr. Kempf József házában, 2ik7. sz. (166.)

Mindenféle
friss töltésü ásvány-vizeket,
különösen pedig
BIKSZÁDI
gyógy és borvizet
ajánl
Varga Lajos,
füszerkereskedő.

Gyógyerejü
tüdőbaj és sorvadásnál

HOFF JÁNOS urnak, cs. kir. udv. szállitó Európa majdnem minden fejedelmének.

Hoff-féle maláta-mell-czukorkák.
A legelső, valódi nyák-oldó Hoff János-fele maláta-mell-czukorkák kék papirban vannak. Ezek 30 éves üzleti fenallások óta 51-szer tüntettek ki.

Bécs, Stadt, Graben, Bräuner-strasse No. 8.

Szepsi-Szt.-György (Erdély.)

Uram! Nyolcz éve már, hogy nehéz légzésen és tüdővészben szenvedek, minden használt szerek eredmény nélkül voltak. Köhögés, okádás és folytonos vértolulás a fejemben kinoztak éjjel-nappal. Erőm már annyira elhagyott, hogy a járás igen nehezemre esett, és a nyálkásság a leguagyobb erőltetés mellett csak lassanként oldódott fel, az életről már lemondtam. Ép jó órában azon orvosi tanácsot kaptam, hogy használjam a Hoff-féle készitményeket és pedig a maláta-egészségi-sört, maláta-egészségi csokoládét, és a maláta-mell-czukorkákat. A maláta-készitmények használata utáu nemsokára a vértolulások elmaradtak, a tápláló-szervek erősödtek és az étvágyat visszanyertem, a köhögés majd nem észrevehetetlen; mindennemü ételeket utóbaj nélkül magamhoz vehetek, és nyugodtan alszom. Egészségem gyors visszatérése ismerőseim előtt csudaként tünik fel, mindazonáltal tény, és nem is mulaszthatom el ezen maláta-készitmény feltalálójának Hoff János urnak a legforróbb köszönetet mondani és ezen maláta-készitményt a szenvedő emberiségnek ajánlani.

Kérek 56 üveg maláta-egészségi-sört. 10 font csokoládét, és 10 csomó maláta-czukorkát.

Gyárfás János, honvéd-főhadnagy.

ÓVÁS! Csak **valódi** Hoff-féle maláta-készitményt követeljen mindenki, a melyen a magyar-osztr. kereskd. törvény által engedetmezett **védjegy** (a feltaláló arczképe) látható. Más készitmény nem valódi és hiányzik a gyógyerő; orvosi vélemény szerint káros hatásu.

Kapható Debreczenben Rikl József Zelmos füszerkereskedésében. (179.)

Kiadó tulajdonos: JENEY JÓZSEF.

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.